

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. julija 2014

OBVESTILO

Padavine v prvi dekadi julija so ovirale žetev, ki se je v slovenski žitnici že začela. Pridelovalci se bojijo, da bo zaradi povišane vlage kvaliteta žitnega zrnja manjša. Po drugi strani pa so kmetijska tla v večjem delu države spet založena z vodo, kar je ugodno za koruzne posevke, ki so med letošnjo rastjo že preživeli več sušnih stresnih obdobj. Ob nestabilnih vremenskih razmerah se je močno povečal infekcijski pritisk za pojav in širjenje številnih glivičnih rastlinskih bolezni.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Julij se je začel z velikim temperaturnim razponom, saj smo 6. in 7. julija beležili temperature zraka nad 30 °C, zadnji dan prve dekade pa je bil najhladnejši julijski dan v zadnjih nekaj letih. Najnižje povprečne dnevne temperature zraka so bile v nižinskem delu države okrog 13 do 14 °C, v Prekmurju okrog 15 °C, na Primorskem nad 16 °C; najvišje pa so se povzpele od 23 do 26 °C. Povprečna dekadna temperatura zraka je bila podpovprečna na zahodu države, do 1 °C, drugod pa je bila za ravno toliko nad povprečjem, za malo več kot 1 °C pa na severovzhodu države.

V visokogorju je sonce sijalo le do 65 ur v vsej dekadi, od sredogorja na zahodu države do Pohorja in Kozjaka na vzhodu, pa do 80 ur. Drugod je sijalo dalj časa, največ na Obali, 91 ur in v Prekmurju, 94 ur. Trajanje sončnega obsevanja je za desetino preseglo dolgoletno povprečje le v osrednji Sloveniji, Prekmurju in večjem delu Štajerske, sicer pa ga je bilo za desetino manj na skrajnem severozahodu.

V vzhodnem in osrednjem delu države je padlo manj kot 40 mm dežja, količina se je povečevala proti zahodu, kjer ga je bilo tudi nad 90 mm. Padavine so bile podpovprečne v Prekmurju, na Štajerskem, Koroškem, v delu Dolenjske in v osrednji Sloveniji. Največje pozitivno odstopanje je bilo v pasu od Goriških Brd do Obale in Slovenske Istre, kjer je bilo dežja za vsaj 120 % več kot običajno.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

V prvi julijski dekadi je v povprečju izhlapelo od 35 mm na Gorenjskem do 46 mm na Obali in v Prekmurju. Najnižje vrednosti izhlapele vode so se spuščale do 1,5 mm, na Primorskem do 2,3 mm. V najtoplejših dneh pa je izhlapelo nad 5 mm vode, v osrednji Sloveniji in na Primorskem tudi nad 6 mm.

VODNA BILANCA

Dekadna vodna bilanca je bila v osrednji in vzhodni Sloveniji negativna, največji vodni primanjkljaj je bil zabeležen na mariborskem in v Prekmurju, okrog 20 mm. Na zahodu je bila vodna bilanca pozitivna, najvišja v Vipavski dolini, nad 40 mm. Vegetacijska vodna bilanca je v osrednji Sloveniji padla pod ničlo, z vodnim primanjkljajem približno 20 mm, negativna je bila tudi na mariborskem, s primanjkljajem malo večjim kot 40 mm, na Obali, 77 mm in v Prekmurju, kjer je bil največji, 144 mm. Drugod je bila vodna bilanca pozitivna, od 30 mm na Dolenjskem in Spodnjem Štajerskem, do približno 60 mm v Vipavski dolini oziroma nad 70 mm v višjih delih Gorenjske.

STANJE RASTLIN

V severovzhodni Sloveniji se je v prvi dekadi julija že pričela žetev pšenice. Dozorela sta tudi rž in jari oves. Deževni dnevi so neugodno vplivali na potek žetve. Iz slovenske žitnice poročajo, da bodo neugodne vremenske razmere ob žetvi zmanjšale kvaliteto zrnja. V tem delu Slovenije je koruza že prešla v fenološko fazo metličenja. Tla so bila večji del dekade dobro preskrbljena z vodo, a se njena vsebnost na plitvih in peščenih tleh ponovno približuje meji, ko bo rastlinam spet težje dostopna. Pogoji za letošnjo zgodnjo rast koruze občasno niso bili najboljši. Od konca maja dalje so se posevki večkrat znašli v sušnem stresu. Modelski izračuni kažejo, da bi ji na slabih tleh za optimalno rast morali dodati vsaj 80 mm vode. V primerjavi s preteklim letom so letos rastne razmere za korožo na severovzhodu slabše, saj je bilo sušno stresnih obdobj več kot v primerljivem obdobju preteklega leta, ko je bilo takih dni le dobrih 10.

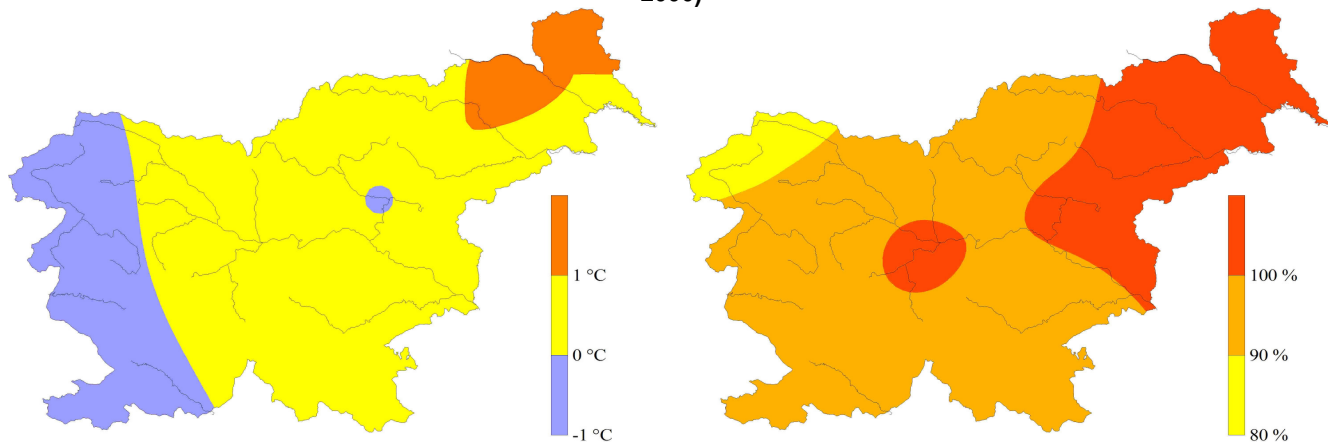
Posevki buč so pričeli cveteti. V Podravju jih je bilo kljub padavinam potrebno enkrat namočiti.

Koruza metlički tudi na Vipavskem, Goriškem in ponekod v Posavju. V večjem delu osrednje Slovenije pa do konca dekade še ni dosegla te razvojne faze. Po obilnih padavinah so bila z vodo dobro preskrbljena tudi druga območja v Sloveniji, tokrat tudi Obala. Na Goriškem že obirajo zgodnje breskve, glavnina sort pa je v obdobju zorenja. Marelice so dozorele že sredi junija, dobrih deset dni prej kot v preteklem letu.

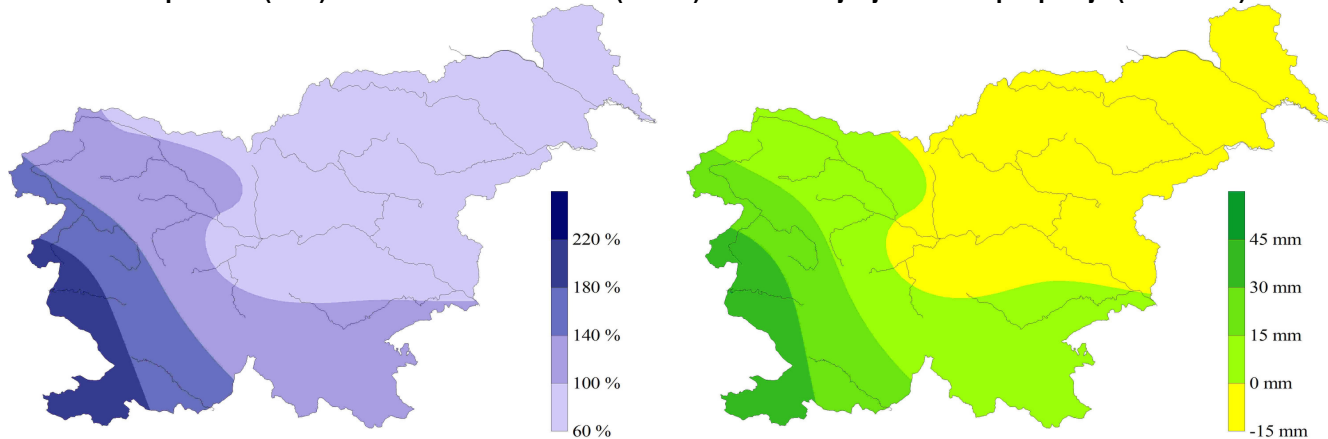
V vinorodnih deželah je vinska trta sklenila grozde, zaradi pogoste omočenosti listov, pa je bila nevarnost okužb s fitoftoro in oidijem izredno velika. Zaščitna škropljenja so ovirale močne padavine. Izjemno neugodne so bile razmere za hitro širjenje fitoflore na krompirju, ter plesni na paradižniku in gnilobe na solatnicah. Zgodnje sorte krompirja so na Primorskem že izkopal, pri srednje poznih sortah pa cima spreminja barvo, kar je znak, da tudi te prehajajo v obdobje zorenja.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 1. dekadi julija 2014 od povprečja (1971-2000)

Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 1. dekadi julija 2014 od povprečja (1971-2000)

Kumulativne količine padavin od 1. aprila do 10. julija 2014 (vegetacijska sezona)

